

Adres
Yeminli Mali Müşavirlik
Denetim ve Danışmanlık Hiz. A.Ş.

Tarih – Sayı : 22/01/2020

Konu :Askerlik, doğum veya yurtdışı hizmet borçlanması yapan çalışanların bu borçlanmaya yönelik yapmış olduğu ödemelerin gelir vergisi matrahında indirim konusu yapılabilmesi hk

Askerlik, doğum veya yurtdışı hizmet borçlanması yapan çalışanların, bu borçlanmaya yönelik yapmış olduğu ödemelerin gelir vergisi matrahında indirim konusu yapılabilmesi ile ilgili açıklamalarımız aşağıdaki gibidir

Konu ile ilgili 111 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde aşağıdaki açıklamalar yapılmıştır;

Belli şartları taşıyan kimselerin sosyal güvenliklerini sağlamak amacıyla, kanunla kurulan ve tüzel kişiliği haiz Emekli Sandıkları ve Sosyal Sigorta Kurumlarına, ödenen paralara aidat ve prim denilmekte ve bunlar 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 63 üncü maddesindeki şartlarla, ücretin gerçek safi tutarının hesabında, gider olarak indirilmektedir.

Bu ödemeler de Gelir Vergisi Kanununun 63/2 maddesinde sayılan aidat ve primler niteliğindedir ve bunların da ücretin gerçek safi tutarının hesaplanması sırasında gider olarak indirilmesi, Gelir Vergisi Kanunu'nun lafzına ve ruhuna uygun görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle;

A _ Emeklilik aidatı ve sosyal sigorta primlerinin gider olarak indirilmesi kanunen kabul edilmiş bulunan kurumlara, kanunlarında öngörülen şekilde ücretten kesilmek suretiyle ödenen borçlanma aidat ve primlerinin miktarına ve nisbetine bakılmaksızın, kesildiği aya ait gelir vergisi matrahının tesbitinde gider olarak nazara alınması;

B _ Aidat toptan ödenmişse, ödenen tutara ulaşıncaya kadar bu miktarın ücretlerin, vergiye tâbi tutarından indirilmesi;

C _ Ücretlerinin gerçek ve safi tutarlarının hesabında gider olarak indirilmek suretiyle vergi dışı bırakılmış olan aidat ve primlerini, türlü nedenlerle geri alan ve kendilerine toptan ödeme yapılanların, yeniden iştirakçi durumuna girmeleri nedeniyle ilgili kuruma peşin ya da borçlanma suretiyle iade ettikleri aidat ve primlerin tekrar gider olarak indirilmemesi,

gerekmektedir.

Buna göre;

1. Sosyal Sigortalar Kurumuna askerlik hizmeti süresince ve doğum veya analık izni sürelerinde ödenmeyen aidat ve primlerin borçlanmak suretiyle daha sonraki bir zamanda toptan ödenmesi durumunda, ödeme belgesinin ibrazı halinde ödenen tutarın ücretin matrahından indirilmesi mümkündür.

- *Ödeme belgesini işverene ibraz edildiği aydan başlayarak, takvim yılı sınırlaması olmadan ödenen tutarın tamamının safi ücretinizin tespitinde gider olarak indirilmesi mümkündür. (Ek 1 ve Ek 4)*
Dolayısı ile indirim için ödeme belgesinin ibrazı yeterlidir.

-*İş yeri değişikliği durumunda; borçlanma tutarının gider olarak indirilmeyen kısmının yeni iş yerindeki safi ücretinizin tespitinde dikkate alınabilmesi için eski işvereninizden alacağınız ödenen primlere ait belgenin onaylı bir sureti ile indirim konusu yapılmayan tutarı gösterir yazının yeni işverene verilmesi gerekmektedir. (Ek 1)*

-Örneğin 2019 yılı içerisinde indirilemeyen tutarın bir sonraki yılda (2020) indirim konusu yapılması mümkündür.

- Gelir vergisi matrahından düşülecek tutarda bir sınırlama yoktur.

Örneğin 2020 Ocak ayında asgari ücret üzerinden 18 ay askerlik borçlanması yapıp karşılığında 15.000 TL prim ödeyen bir kişi, ödeme belgesini 2020 Ocak ayında şirketinize ibraz ederse, 2020 Ocak ayından itibaren, ödediği borçlanma tutarı 15.000 TL'ye ulaşıncaya kadar ücretin vergi matrahından izleyen yıllarda da düşülmeye devam edecektir.

Öte yandan örneğin 2018 yılında toptan ödenen söz konusu primlerin; çalışıyor olunması nedeniyle ödendiği yılın ilgili ayından itibaren safi ücretin tespitinde gider olarak indirim konusu yapılması mümkün iken, 2018 yılında yapılan ödemeye ait ödeme belgesinin 2020 yılında ibraz edilmek suretiyle 2020 yılından itibaren indirim konusu yapılması mümkün değildir. Diğer taraftan, ilgili yıllarda indirim konusu yapılamayan primlerle ilgili düzeltme zamanaşımı süresince, fazla ve yersiz tahsil edilen vergiler kapsamında işverence düzeltme talebinde bulunulabileceği tabiidir. (Ek 2)
Düzeltilme talebinin işverence yapılması gerekir ve genel zamanaşımı (5 yıl içinde) düzeltme talep edilmelidir. 5 Yıllık zamanaşımı süresi aşılmış ise düzeltme talebi red edilir.

-Söz konusu ödemelerin Bordro'da " hizmet borçlanması indirimi" olarak gösterilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

2. Yurtdışında çalışılan sürenin Türkiye'de çalıştığınız süreye eklenmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna toptan ödediğiniz primlerin, ödeme belgesinin ibrazı halinde, ödeme yapılan tutara ulaşıncaya kadar ücretin vergiye tabi tutarından indirilmesi mümkündür.

Yukarıda 1. Madde de (askerlik borçlanması ile ilgili) yapılan açıklamalar genel olarak yurtdışında çalışılan sürenin Türkiye'de çalıştığınız süreye eklenmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna toptan ödediğiniz primlerin ücret matrahından indirilmesinde de aynen geçerlidir. Dolayısı ile indirim için ödeme belgesinin ibrazı yeterlidir.

-Örneğin 2019 yılı içerisinde indirilemeyen tutarın bir sonraki yılda (2020) indirim konusu yapılması mümkündür.

- Gelir vergisi matrahından düşülecek tutarda bir sınırlama yoktur.

-Söz konusu ödemelerin Bordro'da "hizmet borçlanması indirimi" olarak gösterilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

İlave olarak bu yazımızın 5 nolu ekinde yurtdışı borçlanma işlemlerinin uygulama şeklini açıklayan bir yazıda açıklanan sürecin işleyecektir. Kişinin bu yöntemi takip etmesi gerekir.
(http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/emekli/yurtdisi_islemler)

(Ek 1)

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 63-1400

24/08/2011

Konu : Askerlik borçlanması ödemelerinin ücretin safi tutarının tespitinde gelir vergisi matrahından indirilip indirilemeyeceği

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ekinde; askerlik süresince ödenmeyen prim ve aidat ödemelerinin Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatı gereği borçlanılarak daha sonraki bir tarihte ödenmesi durumunda, yapılan ödemelerin gelir vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabileceği, ödemenin toptan yapılması halinde yıl sonunda tamamı indirilemeyen borçlanma tutarının ertesi yılın başında tekrar indirim konusu yapılabileceği ile iş yeri değişikliği durumunda borçlanma tutarının kalan kısmının yeni iş yerindeki gelir vergisi matrahından düşülebileceği hususlarında bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup konu hakkında Başkanlığımız görüşleri aşağıdaki gibidir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 61'inci maddesinde ücretin tarifi yapılmış olup, 63'üncü maddesinde de "Ücretin gerçek safi değeri işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından aşağıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan miktardır.

...

2- (4697 sayılı Kanunun 4.maddesiyle 07/10/2001 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere değişen bent) Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20.maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler,

..." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan 111 seri no'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde konuyla ilgili olarak;

"1- Emekli Sandığı ve Sosyal Sigorta Kurumlarına Ödenen Borçlanma Aidat ve Primleri:

Belli şartları taşıyan kimselerin sosyal güvenliklerini sağlamak amacıyla, kanunla kurulan ve tüzel kişiliği haiz Emekli Sandıkları ve Sosyal Sigorta Kurumlarına, ödenen paralara aidat ve prim denilmekte ve bunlar 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 63'üncü maddesindeki şartlarla, ücretin gerçek safi tutarının hesabında, gider olarak indirilmektedir.

Emekli Sandığı ve Sosyal Sigorta Kurumlarından, kanunla kurulmuş olanların üyelerine çeşitli kanunlarla, daha önceki dönemlerde ödenmemiş bulunan aidat veya primleri borçlanma suretiyle ödeme ve dolayısıyla emekliliğe esas alınacak hizmet sürelerini uzatabilme hakkı tanınmaktadır. Bunun için, kanunlarla belli edilen koşullar altında borçlanılan aidat ve primlerin, üyelerce ödenmesi zorunludur.

Bu ödemeler de Gelir Vergisi Kanunu'nun 63/2'nci maddesinde sayılan aidat ve primler niteliğindedir ve bunların da ücretin gerçek safi tutarının hesaplanması sırasında gider olarak indirilmesi, Gelir Vergisi Kanunu'nun lafzına ve ruhuna uygun görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle;

A- Emeklilik aidatı ve sosyal sigorta primlerinin gider olarak indirilmesi kanunen kabul edilmiş bulunan kurumlara, kanunlarında öngörülen şekilde ücretten kesilmek suretiyle ödenen borçlanma aidat ve primlerinin miktarına ve nisbetine bakılmaksızın, kesildiği aya ait gelir vergisi matrahının tespitinde gider olarak nazara alınması;

B- Aidat toptan ödenmişse, ödenen tutara ulaşıncaya kadar bu miktarın ücretlerin vergiye tabi tutarından indirilmesi;

C- Ücretlerinin gerçek ve safi tutarlarının hesabında gider olarak indirilmek suretiyle vergi dışı bırakılmış olan aidat ve primlerini, türlü nedenlerle geri alan ve kendilerine toptan ödeme yapılanların, yeniden iştirakçi durumuna girmeleri nedeniyle ilgili kuruma peşin ya da borçlanma suretiyle iade ettikleri aidat ve primlerin tekrar gider olarak indirilmemesi gerekmektedir." açıklamaları bulunmaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Sosyal Sigortalar Kurumuna askerlik hizmeti süresince ödenmeyen aidat ve primlerin borçlanmak suretiyle daha sonraki bir zamanda toptan ödenmesi durumunda, ödeme belgesini işverenimize ibraz ettiğiniz aydan başlayarak, takvim yılı sınırlaması olmadan ödenen tutarın tamamının safi ücretinizin tespitinde gider olarak indirilmesi mümkün olmakla birlikte iş yeri değişikliği durumunda; borçlanma tutarının gider olarak indirilmeyen kısmının yeni iş yerindeki safi ücretinizin tespitinde dikkate alınabilmesi için eski işvereninizden alacağınız ödenen primlere ait belgenin onaylı bir sureti ile indirim konusu yapılmayan tutarı gösterir yazının yeni işverenimize vermeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(Ek 2)

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığı

(Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü)

Sayı:

50426076-120[63-2018/20-685]-E.52727

Tarih: 16.07.2019

Konu: Toptan olarak yapılan askerlik borçlanması ödemelerinin ücretin safi tutarının tespitinde gelir vergisi matrahından indirilip indirilemeyeceği

İlgi: 09.04.2018 tarih ve 82235 evrak kayıt numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, 2002 yılından itibaren ... bünyesinde çalıştığınız, askerlik süresince ödemeyen prim ve aidat ödemelerini, Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatı gereği borçlanarak 2013 yılında toptan ödeyerek emekli olduğunuz, emekli olduktan sonra aynı firmada çalışmaya devam ettiğiniz belirtilerek, 2013 yılında yaptığınız söz konusu prim ödemelerinin, 2018 yılında talep etmeniz halinde talep tarihinden itibaren gelir vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılıp yapılamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde ücretin tarifi yapılmış olup, 63 üncü maddesinin birinci fıkrasının 2 numaralı bendi ile Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primlerin ücretin safi değerinin tespitinde indirim konusu yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Konuyla ilgili olarak yayımlanan 111 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "Emekli Sandığı Ve Sosyal Sigorta Kurumlarına Ödenen Borçlanma Aidat ve Primleri" başlıklı bölümünde;

"Belli şartları taşıyan kimselerin sosyal güvenliklerini sağlamak amacıyla, kanunla kurulan ve tüzel kişiliği haiz Emekli Sandıkları ve Sosyal Sigorta Kurumlarına, ödenen paralara aidat ve prim denilmekte ve bunlar 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 63 üncü maddesindeki şartlarla, ücretin gerçek safi tutarının hesabında, gider olarak indirilmektedir.,

Emekli Sandığı ve Sosyal Sigorta Kurumlarından, kanunla kurulmuş olanların üyelerine çeşitli kanunlarla, daha önceki dönemlerde ödenmemiş bulunan aidat veya primleri borçlanma suretiyle ödeme ve dolayısıyla emekliliğe esas alınacak hizmet sürelerini uzatabilme hakkı tanınmaktadır. Bunun için, kanunlarla belli edilen koşullar altında borçlanılan aidat ve primlerin, üyelerce ödenmesi zorunludur.

Bu ödemeler de Gelir Vergisi Kanununun 63/2 maddesinde sayılan aidat ve primler niteliğindedir ve bunların da ücretin gerçek safi tutarının hesaplanması sırasında gider olarak indirilmesi, Gelir Vergisi Kanununun lafzına ve ruhuna uygun görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle;

A - Emeklilik aidatı ve sosyal sigorta primlerinin gider olarak indirilmesi kanunen kabul edilmiş bulunan kurumlara, kanunlarında öngörülen şekilde ücretten kesilmek suretiyle ödenen borçlanma aidat ve primlerinin miktarına ve nispetine bakılmaksızın, kesildiği aya ait gelir vergisi matrahının tespitinde gider olarak nazara alınması;

B - Aidat toptan ödenmişse, ödenen tutara ulaşıncaya kadar bu miktarın ücretlerin, vergiye tâbi tutarından indirilmesi;

C - Ücretlerinin gerçek ve safi tutarlarının hesabında gider olarak indirilmek suretiyle vergi dışı bırakılmış olan aidat ve primlerini, türlü nedenlerle geri alan ve kendilerine toptan ödeme yapılanların, yeniden iştirakçi durumuna girmeleri nedeniyle ilgili kuruma peşin ya da borçlanma suretiyle iade ettikleri aidat ve primlerin tekrar gider olarak indirilmemesi, gerekmektedir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, 2013 yılında borçlanmak suretiyle Sosyal Güvenlik Kurumuna toptan ödediğiniz askerlik hizmeti süresince ödemeyen aidat ve primlerin, ödeme belgesinin işverene ibraz

edilmek suretiyle, ödemenin yapıldığı 2013 yılının ilgili ayından başlamak üzere, söz konusu tutarın tamamı indirim konusu yapılana kadar, safi ücretinizin tespitinde gider olarak indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Dolayısıyla, 2013 yılında toptan ödenen söz konusu primlerin; çalışıyor olmanız nedeniyle ödendiği yılın ilgili ayından itibaren safi ücretinizin tespitinde gider olarak indirim konusu yapılması mümkün olup, 2018 yılında ödeme belgesi ibraz edilmek suretiyle 2018 yılından itibaren indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Diğer taraftan, ilgili yıllarda indirim konusu yapılamayan primlerle ilgili düzeltme zamanaşımı süresince, fazla ve yersiz tahsil edilen vergiler kapsamında işverence düzeltme talebinde bulunulabileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(Ek 3)

TARİH : 19.11.2011

SAYI : B.07.1.GİB.4.35.16.01-176200-637

KONU : Yurtdışı hizmet borçlanması Hk.

...

İLGİ: ...

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, daha önce yurtdışında çalıştığınız sürenin Türkiye'de çalıştığınız süreye eklenmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna prim ödemesinde bulunduğunuz ve ödemiş olduğunuz bu primlerin ücret matrahınızdan indirim konusu yapıp yapılmayacağı hakkında Başkanlığımızdan görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

193 sayılı GVK.nun 63 maddesinin 2. bendinde, "Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20. maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler; " in ücretin safi tutarının tespitinde gayrisafi ücret tutarından indirileceği hükmüne yer verilmiştir.

Borçlanma aidat ve primlerinin ücretin safi tutarının tespitinde, gayrisafi ücret tutarından ne şekilde indirileceği 111 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde açıklanmıştır.

Buna göre, emeklilik aidatı ve sosyal sigorta primlerinin gider olarak indirilmesi kanunen kabul edilmiş bulunan kurumlara, kanunlarında öngörülen şekilde ücretten kesilmek suretiyle ödenen borçlanma aidat ve primlerinin miktarına ve nispetine bakılmaksızın, kesildiği aya ait ücretin safi tutarının bulunmasında gider olarak indirilmesi gerekir. Aidat toptan ödenmişse, ödenen tutara ulaşıncaya kadar bu miktarın ücretin safi tutarının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, 5754 sayılı Kanununun 79. maddesi ile 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanuna eklenen geçici 6. maddesinde; "Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerden 01.01.1989 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar zorunlu göçe tabi tutulan, Türk vatandaşı olup Türkiye'de ikamet eden ve 01.07.1976 tarihli ve 2022 sayılı Kanun dahil olmak üzere sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almamak koşulu ile yurt dışında geçen

ve belgelendirilen çalışma süreleri bu Kanuna göre borçlandırılmak suretiyle yaşlılık aylığı bağlanmasında sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilir." hükmü yer almıştır.

Bu açıklamalara göre, 3201 sayılı Kanuna göre yurtdışı hizmet borçlanması kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna toptan ödediğiniz primlerin, ödeme yapılan tutara ulaşıncaya kadar ücretlerinizin vergiye tabi tutarından indirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(Ek 4)

T.C.

KÜTAHYA VALİLİĞİ

Defterdarlık gELİR mÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.4.DEF.0.43.10.00-6417/4152-15

10/06/2011

Konu : 5510 sayılı Sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanununa göre borçlanılan tutarın (Doğum Borçlanması) gelir vergisi matrahının tayininde dikate alınıp alınmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 16.09.2010 tarih ve 2010/106 No.lu Hizmet Borçlanması İşlemleri Genelgesi gereği iki çocuğunuz için doğum borçlanması yaptığınızı belirterek, ödemiş olduğunuz söz konusu borçlanma tutarının, gelir vergisi matrahından indirilip indirilmeyeceği hususunda bilgi istenilmektedir.

Borçlanma, aidat ve primlerin ücretin safi tutarının tespitinde gayrisafi ücret tutarından ne şekilde indirileceği 111 Seri No.lu Gelir Vergisi Tebliğinde açıklanmıştır.

Buna göre, emeklilik aidat ve sosyal sigortalar primlerinin gider olarak indirilmesi kabul edilmiş bulunan kurumlara, kanunlarında öngörülen şekilde ücretten kesilmek suretiyle ödenen borçlanma aidat ve primlerinin miktarına ve nispetine bakılmaksızın kesildiği aya ait gelir vergisi matrahının bulunmasında gider olarak indirilmesi, aidat toptan ödenmişse, ödenen tutara ulaşıncaya kadar bu miktarın ücretlerin vergiye tabi tutarından indirilmesi gerekir.

Bu nedenle, tarafınızca defaten veya taksitler halinde ödenen borçlanma priminin tutar ve oranına bakılmaksızın ilgili kuruma ödendiği tarihten sonraki dönemlerde elde edeceğiniz ücretlere ait vergi matrahının tespitinde göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bu durumda, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigorta Kanununun sigortalıların borçlanabileceği süreler başlıklı 41 inci maddesinin (a) fıkrasına göre doğum izin sürelerini borçlanmanız nedeniyle, ödediğiniz borçlanma aidat ve primlerinin de gelir vergisi matrahının tespitinde göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(Ek 5)

http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/emekli/yurtdisi_islemler

Yurtdışı Borçlanma İşlemlerinin Şartları Nelerdir?

Ülkemiz ile Sosyal Güvenlik Antlaşması imzalanmış ülke olsun veya olmasın yurtdışında çalışan Türk vatandaşları ve doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler yurtdışında geçen hizmetlerini ve ev kadınlığı sürelerini ülkemiz sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik, malullük, yaşlılık ve ölüm hallerinde Türkiye’de geçmiş hizmet gibi değerlendirilmesini sağlamak amacıyla borçlanabilirler.

Borçlanma kapsamındaki süreler yurtdışında geçen sigortalılık süreleri, bu süreler arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri, ev kadını olarak geçen sürelerdir.

Yurtdışı hizmet borçlanmasından yararlanabilmek için borçlanma yapmak istenen sürelerde ve borçlanma başvuru tarihinde Türk vatandaşı olmak (doğumlaTürk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler dahil olmak üzere) , ev kadınlığında geçen süreleri veya hizmetleri belgelendirmek ve yazılı istekte bulunmak şartları aranır.

Yurtdışı hizmet borçlanmalarında, “Türk vatandaşı olmak” şartının iki durumda yerine getirilmesi zorunludur. Bunlardan birisi, borçlanılması istenilen sürelerde ilgilinin Türk vatandaşı olması, diğeri ise yurtdışında Türk vatandaşlığında geçen sürelerini borçlanma talebinde bulunan sigortalı veya hak sahibinin yazılı başvuru tarihinde (doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler hariç olmak üzere) Türk vatandaşı olmasıdır.

Türk vatandaşlığı ile birlikte yabancı ülke vatandaşlığı devam edenler de, söz konusu yasa ile getirilen düzenlemeden yararlanabilmektedirler.

Yurtdışı hizmet borçlanması için ilk olarak ne yapılmalıdır?

Yurtdışı hizmet borçlanması yapabilmek için öncelikle Yurtdışı Hizmet Borçlanma talep dilekçesi doldurulmalıdır.

Bu belge dışında yurtdışı hizmet borçlanması isteğine dair yazılı dilekçe ile yapılan başvurular da kabul edilir. Ancak, dilekçede yer alan bilgiler, borçlanma işlemi sonuçlandırmakta yeterli değil ise ilgiliden Yurtdışı Hizmet Borçlanma talep dilekçesinin doldurulması istenir.

Yurtdışı Hizmet Borçlanma talep dilekçesi örnekleri Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri /Sosyal Güvenlik Merkezlerinden temin edilebileceği gibi, başvuru sahiplerince Sosyal Güvenlik Kurumu web sayfasından temin edilebilir.

Yurtdışı Borçlanma başvurusu yaparken Yurtdışı Borçlanma Talep dilekçesi ile birlikte sizden hangi belgeler istenir?

Yurtdışında geçen sürelerin borçlandırılması için bunların borçlanma başvuru sırasında belgelendirilmesi zorunludur. Yurtdışı hizmet borçlanması başvurularında Yurtdışı Hizmet

Borçlanma talep dilekçesi ekinde yurtdışı çalışmalarını gösterir durumlarına uygun hizmet belgelerinden biri alınır.

Borçlanmanın yapılabilmesi için Kuruma ibraz edilmesi gereken belgeler, sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilen ve akdedilmeyen ülkelerde geçen hizmet süreleri ile ev kadınlığında geçen süreler itibariyle aşağıda sayılmıştır:

1-Sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmiş ülkelerde geçen sigortalılık süreleri;

- Çalışılan ülkede bağlı bulunulan sigorta merciinden alınacak hizmet cetveli veya sigorta kartları,
- Sigortalıların çalıştıkları iş yerlerinin resmi kuruluşlara ait olması veya resmi kuruluşlarca ya da kamu kurumu olarak kabul edilen kuruluşlarca düzenlenmesi halinde, belgelerin ayrıca tasdikine gerek kalmaksızın; çalışılan ülkede iş yerinin ait olduğu belediyelerce düzenlenmiş hizmet belgeleri, vergi dairelerince çalışılan sürelerle ilişkin düzenlenmiş belgeler, iş bulma kurumlarınca işsizlikte geçen sürelerle ilişkin verilen belgeler, ilgili meslek kuruluşları veya birliklerince veya diğer resmi kuruluşlarca verilen hizmet belgesi,
- Yurtdışında kendi nam ve hesabına çalışanların bağlı oldukları vergi dairesi, ilgili meslek kuruluşu veya birliklerince verilen hizmet belgesi,
- Bulunulan ülkelerdeki Türk temsilciliklerinden (konsolosluk, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler v.b.) alınacak ve yurtdışı borçlanma için kullanılacağı belirtilen hizmet belgeleri gibi hizmetin niteliğine uygun bir belge ile belgelendirilmelidir.

2-Sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmemiş ülkelerde geçen sigortalılık süreleri;

- Bulunulan ülkelerdeki Türk konsoloslukları, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler gibi temsilciliklerden alınacak ve yurtdışı borçlanma için kullanılacağı belirtilen hizmet belgeleri,
- Yurtdışında çalıştıkları iş yerlerinden alacakları hizmet sürelerini gösterir bonservisleri ile birlikte pasaportlarında bulunan çalışma izinlerinin tercümeleri,
- Gemi adamları, çalıştıkları geminin bayrağını taşıdıkları ülkelerde bulunan Türk konsoloslukları, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler gibi temsilciliklerinden alacakları ve yurtdışı borçlanma için kullanılacağı belirtilen hizmet belgelerini veya iş yerlerinden alacakları sigortalılık sürelerini gösterir bonservisleri ile gemilerde çalıştıklarını gösterir belgelerde kayıtlı bulunan çalışma izinlerinin tercümeleri ya da pasaportlarında çalışma süreleri ile örtüşen giriş-çıkış tarihlerini gösterir sayfaların örnekleri, gibi hizmetin niteliğine uygun bir belge ile belgelendirilmelidir.

3- Ev kadını olarak geçen süreler, ev kadınlarının yurtdışında oturduklarına dair alacakları ikamet belgesinin;

a) Türkiye’de yeminli tercüme bürolarınca veya yurtdışında bulunan Türk temsilciliklerince akredite edilmiş tercümanlarca yapılmış ve ilgili temsilcilikçe onaylanmış tercümesinden,

b) Çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlik veya ataşeliğinin bulunduğu Türk temsilciliklerince ikamet belgesine istinaden düzenlenecek belgeden,

c) Yukarıdaki a ve b de sayılan belgeler temin edilemiyorsa yurtdışına çıkış ve yurda giriş tarihlerinin,

fotoğraf ve künye bilgilerinin bulunduğu pasaport sayfalarının fotokopisi ya da emniyet müdürlüklerinden alacakları yurda giriş-çıkış çizelgesinden biri ile belgelendirilmelidir.

Borçlanma için yazılı istekte bulunan ancak, ibraz ettikleri belgeleri borçlanma işleminin yapılması için yeterli görülmeyenlerin istekleri reddedilmeyecek, belgelerini tamamlamaları kendilerinden talep edilecektir.

Gerektiğinde belgelendirilme için ülkemizin sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış olduğu ülke mercileri aracılığıyla idari yardımda bulunulabilir. Bu amaçla, il müdürlüklerimizce belgeleri yetersiz ya da eksik görülenlerin yurtdışında geçen çalışmalarının bu ülkelerle yapılacak olan yazışma ile Genel Müdürlüğümüzce (Yurtdışı Sözleşmeler ve Emeklilik Daire Başkanlığı) tespiti talep edilebilir.

Yurtdışı borçlanma işlemlerinde nereye başvurulur?

Yurtdışı Borçlanma Talep dilekçesi ve gerekli belgelerle Kurumumuza başvuru yapmanız gerekmektedir.

1) Yurtdışında 8/5/2008 tarihinden önce veya sonra geçen hizmet sürelerini bu tarihten sonra borçlanma talebinde bulunanların borçlanma talep tarihinden önce Türkiye’de son defa;

a) Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi çalışması olanların borçlanma işlemleri başvuru sahibinin Türkiye’de ikametgahının bulunduğu yerdeki Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri/ Sosyal Güvenlik Merkezlerince gerçekleştirilecektir. Türkiye’de ikamet kayıtları bulunmayan kişilerin borçlanma işlemleri ise nüfusa kayıtlı oldukları ildeki Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri/ Sosyal Güvenlik Merkezlerince gerçekleştirilecektir.

b) 506 sayılı Kanunun geçici 20’nci maddesine tabi sandıklardan birine tabi çalışması olanların borçlanma işlemleri ise ilgili sandıkça sonuçlandırılacaktır.

2) Türkiye’de herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi çalışması bulunmayanların sigortalılık süreleri ile ev kadını olarak geçen sürelerine ait borçlanma işlemleri başvuru sahibinin Türkiye’de ikametgâhının bulunduğu yerdeki Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri/ Sosyal Güvenlik Merkezlerince gerçekleştirilecektir.

3) Kendilerine veya hak sahiplerine sosyal güvenlik sözleşmesi uygulanmak suretiyle kısmi aylık bağlanmış olanların borçlanma işlemleri (Almanya hariç), son defa 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (c) bendi kapsamında çalışanların borçlanma işlemleri Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü/Yurtdışı Sözleşmeler ve Emeklilik Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilecektir.

Yurtdışı Borçlanma İşlemleri Sonucu Tahakkuk Ettirilen Miktar Ne Kadar Süre İçerisinde Ödenmelidir?

08/05/2008 tarihinden sonra yurtdışı borçlanma başvurusunda bulunanlardan;

Borçlanmanın geçerli olabilmesi için tahakkuk ettirilen borç tutarının tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde ödenmesi gerekir, bu süre içerisinde ödeme yapmayanların yeniden başvuru yapması gerekir.

1) Tahakkuk ettirilen prim borcunun tamamının tebliğ tarihinden itibaren (Türkiye’de ödenmesi halinde Türk Lirası cinsinden) üç ay içinde ödenecektir. Örneğin; ilgiliye 28.440 Türk Lirası borç

tahakkuk ettirilmiş ve 10/1/2017 tarihinde bu borç tebliğ edilmiştir. Borcun tamamının 10/4/2017 tarihine kadar ödenmesi halinde süresinde ödenmiş sayılacaktır.

2) Borçlarını yurt dışından ödeyecek olanlar, Türk Lirası olarak bildirilen tutarın karşılığını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından konvertibl sayılan döviz cinsinden ödeyeceklerdir. Ödemeler, borcun ödeneceği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden yapılacaktır.

3) Üç aylık süre içinde ödeme yapmayanların borçlanma başvuruları geçersiz sayılacaktır. Bunların belgelendirilen yurtdışı hizmet sürelerinin yeniden borçlandırılarak değerlendirilmesi, bu konudaki yeni başvurularına bağlı olacaktır.

4) Söz konusu üç aylık süre içerisinde borcun bir kısmının ödenmesi halinde, ödenen miktar ile orantılı süre geçerli sayılacak, kalan sürenin geçerli sayılması yeni bir borçlanma talebine bağlı olacaktır. Örneğin; 3600 günlük yurtdışı süresini 8/3/2017 tarihli dilekçesi ile prime esas kazancın alt sınırı üzerinden borçlanma talebinde bulunan ve tahakkuk eden $(59,25 \times 3600 \times \% 32) = 68.256$ Türk Lirası tutarındaki borcun 60.000 Türk Lirasını süresinde ödeyen sigortalının ödediği miktarla orantılı bölümü $3600 \times (60.000 / 68.256) = 3165$ gün borçlanma için geçerli sayılacak, ödemesi yapılmayan 435 günün geçerli sayılması, yapılacak olan yeni başvuruya göre tahakkuk edecek borç miktarının Kuruma ödenmesine bağlı olacaktır.

5) Üç aylık ödeme süresi dışında ödenen ve iade işlemi yapılmamış miktarlarla ilgili olarak borçlanma başvuru sahipleri bilgilendirilerek, emanet hesaba alınan miktarın yeni borçlanma taleplerine göre tahakkuk ettirilecek borçlarına karşılık mahsup edilebileceği bildirilecektir. Bu durumda olanlardan yeniden borçlanma talebinde bulunanların borçlanma işlemleri cari usullere göre sonuçlandırılacak ve Kurum hesabında bekleyen tutarlar tahakkuk ettirilecek borçlara mahsup edilecek, mahsup işleminin gerçekleştirildiği tarih borç ödeme tarihi olarak bilgisayar kayıtlarına işlenecek, varsa bakiye borcun üç aylık süre içinde ödenmesi talep edilecektir.

08/05/2008 tarihinden önce yurtdışı borçlanma başvurusunda bulunanlardan; borç tahakkuku ile ilgili işlemleri devam edenler, borç tahakkuku yapılmış olanlar ve tahakkuk ettirilen borçlarının tamamını ödemeyenler borçlarını günlükü 3,5 Amerikan Doları üzerinden ödeyebilirler.

Bu borçlanmaların ödenmesinde süre şartı bulunmadığından 08/05/2008 tarihinden sonra yapılan ödemeler geçerli sayılır.

Borçlanılan Sürelerin Değerlendirilmesi Nasıl Olacaktır?

Başvuru sahibince Yurtdışı Borçlanma Talep Dilekçesinde borçlanmak istenilen süre belirtilmişse belirtilen süre, belirtilmemiş ise ispatlayıcı belgelerde kayıtlı bulunan tarihler arasındaki son tarihten geriye doğru olmak üzere borçlanmak istediği gün sayısı esas alınacak olup, bu tespit 1 yıl 360 gün, 1 ay 30 gün üzerinden hesaplanır.

Sosyal Güvenlik Kanunlarına tabi hizmetleri olanların, borçlandıkları gün sayısı, prim ödeme gün sayıları veya hizmetlerine eklenir. Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler borçlanılmış ise sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Aynı şekilde Türkiye’de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi hizmeti bulunmayan istek sahiplerinin sigortalılıklarının başlangıç tarihi de, borçlarını tamamen ödedikleri tarihten borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülmek suretiyle tespit edilir. Birden fazla yurtdışı hizmet borçlanması yapılması

durumunda da sigortalılık süresi başlangıcı borcun en son ödendiği tarihten borçlanılan toplam gün sayısı kadar geriye götürülerek belirlenir.

Sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülkelerdeki hizmetlerini, 3201 sayılı Kanuna göre borçlanılanların, sözleşme yapılan ülkede ilk defa çalışmaya başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak dikkate alınmaz. Ancak, uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinde Türk sigortasına girişinden önce âkit ülke sigortasına girdiği tarihin Türk sigortasına girdiği tarih olarak kabul edileceğine ilişkin özel hüküm bulunan ülkelerdeki sigortalılık sürelerini borçlanılanların âkit ülkede ilk defa çalışmaya başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilir.

İlk defa çalışmaya başlanılan tarihin Türkiye’de ilk işe giriş tarihi olarak kabul edildiği âkit ülkeler listesi:

Almanya, Arnavutluk, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Bosna Hersek, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Gürcistan, Hırvatistan, Hollanda, İsviçre, Kanada, Kebek, K.K.T.C. , Lüksemburg, Makedonya, Slovakya, Kore, İtalya.

Yurtdışı hizmet borçlanmasına ait sürelerin 5510 sayılı Kanuna göre hangi sigortalılık haline göre geçmiş sayılacağı belirlenmesinde; Türkiye’de sigortalılık varsa borçlanma talep tarihindeki en son sigortalılık haline göre, sigortalılık yoksa 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında geçmiş hizmet süresi olarak kabul edilir.

Borçlanma işlemlerinden vazgeçmek için ne yapmak gerekir?

- 1) Borçlanma başvurusunda bulunup borcu tebliğ edilmeden ya da tebliğ edildikten sonra üç aylık süre içinde borçlanma başvurusundan vazgeçtiklerini yazılı olarak bildirenlerin borçlanma başvuruları geçersiz sayılacaktır.
- 2) Tahakkuk ettirilen borcun tamamını veya bir kısmını ödeyenlerden henüz kendilerine bağlanan aylıkları almaya başlamadan borçlanmalarının iptal edilmesi için yazılı başvuruda bulunanların ödedikleri borçlanma tutarının tamamı, faiz uygulanmaksızın Türk Lirası olarak iade edilecektir. Bu durumda kısmi iade yapılmayacak, diğer bir ifadeyle, borçlanmanın bir kısmı iptal edilerek, bir kısmı geçerli sayılmayacaktır. Ancak, farklı tarihlerde birden fazla borçlanma yapılmış ise talep sahibinin yapmış olduğu borçlanmalardan bir ya da birkaçından vazgeçme hakkı saklıdır.
- 3) Borçlandıkları hizmetleri ile malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalılara yazılı başvuruları halinde, ödenen borçlanma miktarının tamamı faiz uygulanmaksızın Türk Lirası olarak iade edilecektir.
- 4) Borçlandıkları hizmetler dikkate alınarak aylık almakta olanlar, borçlanma başvurusu ve buna bağlı olarak yapılan borçlanmadan vazgeçemeyeceklerinden, bunların ödedikleri borçlanma tutarı iade edilmeyecektir.